

JOSÉ MARÍA ARQUIMBAU

La radio en Castellón desde 1933

Editorial:

Universitat Jaume I i

Diputació de

Castelló

Castelló, 2022

Pàgines 185

Assaig

Després de llegir aquest volum no em queda més que qualificar-lo d'autèntica joia bibliogràfica i de treball de referència per als qui estiguen interessats en el tema de la història de la radiofonia a la nostra província des dels seus inicis.

El treball investigador i recopilatori de José María Arquimbau, comunicador radiofònic de renom, s'organitza en diferents parts. A una presentació inicial en la qual l'autor es declara jutge i part decantada per allò que ens contarà, és a dir, el seu amor per la ràdio, li segueix una segona part en la qual se'ns explica, succinta però vívidament, la història de la radiofonia des dels seus primers balbotejos fins a la seua implantació i posterior desenvolupament a l'Espanya anterior a la Guerra Civil de manera generalitzada i a la província de Castelló de manera particularitzada. I aquest últim aspecte és l'objecte de les 120 pàgines de la següent fase del llibre –titulada «Emisoras radiofónicas en Castellón»–. En ella –la més curiosa i la més pròxima als lectors–, l'autor detalla la marxa de les diferents emissores que històricament s'han succeït a la nostra província, des de la posada en marxa en 1933 de Radio Castellón EAJ 14 –que va començar emetent de 13.00

a 15.00 hores en un primer moment per a ampliar-se immediatament aquest horari amb una altra franja horària vespertina entre les 18.00 i les 19.00 hores– a l'emissora Radio Juventud de Vila-real –1952–, Radio Burriana –que es va poder escoltar entre 1954 i 1959, emetent des d'un edifici cèntric de la localitat– i a la qual va succeir l'emissora La Vox de Burriana –que va emetre d'11.00 a 24.00 hores diàriament des de 1959, situant-se les seues instal·lacions en l'actual convent de la Mercè–.

Cal recordar, com explica Arquimbau en aquesta obra, que la Estación-Escuela del Instituto Laboral de La Vall d'Uixó va tindre durant la seua marxa un marcat caràcter educatiu i general que li va donar una personalitat pròpia molt marcada, i que la Cadena de Emisoras Sindicales van sorgir a principis de 1969 a la província a la calor de les successives reorganitzacions d'emissores ordenades des de les instàncies oficials. Al llarg dels anys 70, per part seua, van aparèixer entre nosaltres múltiples emissores radiofòniques de segell marcadament oficialista, de caràcter local en general, com La Voz Sindical de Alcalá de Xivert, La Voz del Maestrazgo-Morella, Radio Onda, La Voz Sindical del Mijares y Espadán, La Voz de Castellón –única emissora de l'anomenat «Moviment» que va sobreviure a don Manuel Fraga, ministre d'Informació i Turisme– i un llarg etcètera.

Amb un excel·lent acompanyament gràfic al llarg de tot el volum, les fonts bibliogràfiques utilitzades per l'autor i un notable apèndix documental completen el treball. En conjunt, més enllà del que s'ha dit més amunt, estem davant una obra més que digna d'esment i agraïment, un notable exercici de memòria individual i col·lectiva –memòria nostra– que captarà immediatament l'atenció dels qui òbriguen les seues pàgines i comencen la seua lectura. **JMSR**